

Directie BST/BA/Hermans

Onderwerp Nieuwe Politiebestedel

Dr. J.P. Rehwinkel
Burgemeester

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Bezoekadres
Grote Markt 1
Groningen

E-mailadres
burgemeester@benw.groningen.nl

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 050 367 76 26

Bijlage(n)

Ons kenmerk BD 12.2935104

Telefoon
(050) 367 76 03

Datum **3 FEB 2012** Uw brief van

Uw kenmerk

Fax
(050) 367 77 51

Geachte mevrouw/heer,

Inleiding.

In deze brief wil ik u graag informeren over het nieuwe Politiebestedel en met name ook over de gevolgen hiervan voor de bevoegdheden en zeggenschap van de gemeenteraad. U heeft mij hierom verzocht in de commissievergadering financiën en veiligheid van 7 december jl.

Het nieuwe Politiebestedel.

In tegenstelling tot het huidige regionale bestel met 26 rechtspersoonlijkheid bezittende korpsen (25 regionale korpsen en het KLPD) komt er één landelijk korps, bestaande uit 10 regionale eenheden, één landelijke eenheid en een Politiedienstencentrum voor een deel van de bedrijfsvoeringstaken.

Met de nieuwe wet wordt beoogd de volgende doelstellingen te bereiken:

1. behouden en vergroten van de legitimiteit van de politie;
2. verhogen van de politiestatistiek;
3. vergroten van de professionele ruimte van de politiefunctionaris en
4. verhogen van de efficiency om besparingen te realiseren.

De bestaande landelijke operationele sterkte van 49.500 formatieplaatsen blijft gehandhaafd. Met name de bundeling van de bedrijfsvoeringfuncties moet tot besparingen leiden, die na 2015 oplopen tot een bedrag van € 230 mln. structureel.

Op grond van de wet krijgt de minister van Veiligheid en Justitie de volledige ministeriële verantwoordelijkheid voor de nationale politie. De minister is verantwoordelijk voor het beheer van de politie, het gezag blijft de verantwoordelijkheid van de burgemeester en het Openbaar Ministerie.

Hierop kom ik zo nog op terug.

De voorbereidingsfase

Sinds medio 2011 heeft de landelijke kwartiermaker - in nauwe samenwerking met de regionale kwartiermakers - voortvarend gewerkt de planvorming rond de nieuwe politieorganisatie gereed te hebben. Er zijn en worden zowel op landelijk als regionaal niveau ontwerp-, inrichting- en realisatieplannen opgesteld, die voorafgaand aan de vaststelling door de minister ter advisering zijn voorgelegd aan diverse instanties (zoals VNG, College van Procureurs-Generaal, het Korpsbeheerdersberaad, de Raad van Korpschefs, het Overleg van Regioburgemeesters i.o. en het Genootschap van Burgemeesters).

Vanuit verschillende kanten is benadrukt dat de positie van het lokale gezag in het wetsontwerp voldoende tot zijn recht dient te komen in relatie tot de verdeling en inzet van de beschikbare politiecapaciteit. Dat is van belang in het licht van de zorg dat een groter deel van de beschikbare politiecapaciteit door de gewijzigde beheersverantwoordelijkheid naar landelijke prioriteiten gaat. In het periodieke overleg tussen de minister en de regioburgemeesters/College van PG's heeft de minister toegezegd om waar mogelijk aan deze bezwaren tegemoet te willen komen.

Voor de overgangsfase hebben de minister, het Korpsbeheerdersberaad en het College van PG's de volgende uitgangspunten geformuleerd:

1. er mogen geen onomkeerbare stappen worden gezet;
2. tijdens de verbouwing gaat de verkoop door en moeten de politiestatistiek worden verbeterd. Uitgangspunt is dat het primaire politiewerk geen tot weinig last van de reorganisatie van het politiebestel ondervindt;
3. het ontwerpen van een toekomstbestendige politieorganisatie vraagt om een zorgvuldig vormgegeven verandertraject. Bij het ontwerp, de voorbereiding en de realisatie zal zowel binnen als buiten de organisatie naar een breed draagvlak worden gezocht.

Op 6 december jl. heeft de Tweede Kamer het wetsvoorstel unaniem overgenomen. Naar verwachting behandelt de Eerste Kamer het wetsvoorstel begin maart en bij vaststelling zou de nieuwe Politiewet dan per 1 april a.s. gepubliceerd kunnen worden in de Staatscourant. In verband met het doorlopen van de benoemingsprocedure ten behoeve van de nieuwe korps- en regioleidingen zal het ongeveer 3 maanden duren alvorens de zgn. "Dag 1", de start van de Nationale Politie, daadwerkelijk plaatsvindt. Op 1 juli 2012 zouden dan de sturingslijnen en bijbehorende verantwoordelijkheden worden omgezet. Voor deze datum moeten een aantal producten en werkwijzen ingevoerd zijn om de overgang soepel te laten lopen en om als één nationaal korps te kunnen functioneren.

Vervolgens wordt het realisatieplan uitgevoerd en start ook de personele reorganisatie. Het zal dan ook nog enkele jaren duren alvorens de reorganisatie helemaal is afgerond.

De bestuurlijke betrokkenheid.

De politie kan met inachtneming van de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit geweld gebruiken (geweldsmonopolie). In verband met dit zware middel is het essentieel dat de politie haar taken ondergeschikt aan het gezag uitvoert en over de uitvoering verantwoording aflegt aan democratisch gekozen organen dan wel aan de in de wet genoemde instanties.

In artikel 3 van het wetsontwerp staat de taak van de politie als volgt omschreven: "De politie heeft tot taak in ondergeschiktheid aan het bevoegde gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven". De taakomschrijving van de politie is in de huidige en nieuwe Politiewet identiek.

Rol van de burgemeester en Officier van Justitie.

Volgens het wetsontwerp blijven de gezagsverhoudingen ongewijzigd: de burgemeester blijft lokaal verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde en de veiligheid en de Officier van Justitie voor de strafrechtelijke handhaving. In de relatie tot de minister betekent een en ander dat de minister (vanuit zijn beheersverantwoordelijkheid) bepaalt wat de politie kan en het gezag bepaalt wat de politie doet. Indien blijkt dat de vraag (gezag) het aanbod (beheer) overtreft, is het aan de gezagsdragers om keuzes te maken en prioriteiten te stellen. De beheerder is verantwoordelijk voor het scheppen van randvoorwaarden die de politie in staat stellen te voldoen aan de door de gezagsdragers geformuleerde prioriteiten.

De bevoegdheden van de lokale driehoek.

In de lokale driehoek, bestaande uit de burgemeester(s), de Officier van Justitie en een verantwoordelijke politiefunctionaris, worden afspraken gemaakt over de concrete inzet van de politie. Aan deze inzet liggen onder meer ten grondslag het integrale veiligheidsplan van de gemeente (waarin opgenomen de benodigde politieactiviteiten) en de doelstellingen ten behoeve van de strafrechtelijke handhaving. Ook worden in de lokale driehoek afspraken gemaakt over de inzet van de politie bij demonstraties, evenementen en andere incidenten/eenmalige gebeurtenissen.

Bevoegdheden gemeenteraad.

In het kader van het wetsvoorstel zijn de voornaamste bevoegdheden van de gemeenteraad de volgende:

1. de burgemeester is aan de gemeenteraad verantwoording schuldig over het door hem uitgeoefende gezag (cf. art.15 lid 1);
2. de gemeenteraad stelt, op grond van het wetsvoorstel regierol gemeenten, een integraal veiligheidsplan vast;
3. de gemeenteraad stelt tenminste eenmaal in de 4 jaar de doelen vast die de gemeente op het terrein van de veiligheid nastreeft door de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening door de politie (cf. art. 38 lid 1);
4. de gemeenteraad wordt door de burgemeester gehoord over het ontwerpbeleidsplan van de regionale eenheid (i.c. Noord-Nederland) waarin

onder andere de verdeling van de beschikbare sterkte over de onderdelen van de regionale eenheid is opgenomen (inclusief districten en basisteams). Dit beleidsplan wordt tenminste éénmaal per vier jaar opgesteld (cf. art. 38 lid 2 en art.39 lid 1).

Regioburgemeester.

In de nieuwe politiewet wordt een nieuwe bestuurlijke figuur geïntroduceerd: de regioburgemeester. Dit is de door de minister aangewezen burgemeester van de gemeente met het hoogste aantal inwoners in het gebied waarin de regionale eenheid de politietaak uitvoert (cf. art 1 lid 1g). Voor de nieuwe regionale eenheid Noord-Nederland is de beoogd regioburgemeester de burgemeester van Groningen. De rol van de regioburgemeester kent verschillende elementen. Hij is binnen de regionale eenheid adviseur, initiator, coördinator en bemiddelaar, hij geeft zijn zienswijze en dient, indien nodig, "knopen door te hakken". Hij heeft daartoe beperkte formele bevoegdheden. Wel is duidelijk dat de functie een duidelijk beslag zal leggen waar dit ook al gebeurde met de toedeling van het voorzitterschap van de veiligheidsregio.

Rol politiechef, districtschefs en chefs van de basisteams.

De politiechef, de districtschefs en de chefs van de basisteams zijn voor de uitoefening van hun taak verantwoording verschuldigd aan het gezag. In dit verband is het essentieel dat het gezag een duidelijk aanspreekpunt met voldoende mandaat bij de politie heeft. In Noord-Nederland wordt hierin voorzien. Op lokaal niveau krijgt elke burgemeester één herkenbare en aanspreekbare politiechef.

Actieprogramma Lokale Verankering.

De lokale inbedding van de politie is al sinds jaar en dag een basiswaarde van het politiebestel, die de minister wil behouden en versterken. Deze verworvenheid raakt het lokale gezag over de politie en de rol van de burgemeester en gemeenteraad bij de aansturing van de politie. De minister heeft een actieprogramma Lokale Verankering ingesteld met als doel in een nationaal politiebestel te borgen dat er voldoende ruimte is voor invulling en uitvoering van lokale prioriteiten en versterking van het lokale gezag. Het actieprogramma wordt in de loop van 2012 opgesteld onder voorzitterschap van de heer Schneiders, burgemeester van Haarlem. Binnen het programma is een aantal aandachtspunten benoemd, te weten de collectieve verantwoordelijkheid voor veiligheid, de positie van de gemeenteraad, de aard van integrale veiligheidsplannen, de positie van de regioburgemeester en de verhouding politie - toezicht-houders, handhavers en particuliere beveiligers.

Nieuwe regionale eenheid Noord-Nederland.

De nieuwe regionale eenheid Noord-Nederland wordt gevormd door een samenvoeging van de bestaande korpsen Drenthe, Fryslân en Groningen. De Korpschef van Regiopolitie Groningen, de heer Oscar Dros, vervult momenteel de functie van regionaal kwartiermaker. In Noord-Nederland worden 16 robuuste basisteams voorzien, gelegen in 3 districten. Voor de stad Groningen betekent dit 3 basisteams.

De grenzen van het nieuwe politiedistrict, waarin de 3 basisteams zullen liggen, zijn gelijk aan de grenzen van de veiligheidsregio Groningen. De komende maanden zullen worden benut om te komen tot een nieuwe sterkteverdeling over alle basisteams. Het bevoegd gezag zal vanzelfsprekend hierbij worden betrokken.

Met het vorenstaande ga ik er vanuit u op hoofdlijnen over de actuele ontwikkelingen te hebben geïnformeerd. Desgewenst is ook korpschef en kwartiermaker van de regionale eenheid Noord-Nederland, de heer Oscar Dros van harte bereid de ontwikkelingen rond de vorming van de nationale politie op een nader te bepalen tijdstip toe te lichten. Hij kan desgewenst dieper ingaan op de voorgestane inrichting en dienstverlening zowel nationaal als regionaal en vragen van uw kant te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel,
burgemeester van Groningen.